„Смотрите, завидуйте—я гражданин Советского Союза“ (Маяковский)

Буду біць без промаху ворагау народу

Рэволюцыя застала мяне 8-гадовым хлапчуком. Мала чаго помню я аб старым жыцці, але з расказау бацькі, іншых старыкоў і літаратуры ведаю, што жыццё было не лёгкім. Аб атрыманні асветы і марыць не варта было тады для працоўных.

У 1925 годзе я ўпершыню пазнаёміўся з школай і першай марай у мяне было скончыць вышэйшую навучальную ўстанову, хоць уяўленне аб ёй у мяне была вельмі туманнае. Цяпер мая мара збываецца.

Пасля доўгай падрыхтоўкі без адрыву ад вытворчасці я ў 1935 годзе паступіў ва універсітэт.

Першы год я закончыў паспяхова. Пры абмене партыйных дакументаў мне было дана указанне — вучыцца толькі на выдатна—і я гэта указанне выконваю. У гэтым навучальным годзе я здаў два прадметы на выдатна.

Совецкі Саюз з'яўляецца адзінай краінай у свеце, дзе дзверы школы шырока адчынены для усіх працоўных. Для нас, совецкай моладзі, прадастаўлены усе магчымасці паспяхова вучыцца.

Зусім інакш жывуць зарубежныя студэнты, і у прыватнасці фашысцкай Германіі, дзе вышэйшая школа падпадала разгрому сярэдневяковых варвараў—фашыстаў. Выдатныя вучоныя, як Эйнштэйн, Франк і іншыя, вымушаны былі пакінуць Германію, бо цяпер ім там няма чаго рабіць. Фашысты замяняюць усе радасці жыцця маршыроўкай, сляпой дысцыплінай, рабскай пакорнасцю фабрыкантам і іх правадырам.

Нябачаны рост жыццёвага ўзроўню краіны социялізма дае магчымасць для усебаковага развіцця чалавека ў нашай краіне.

Знаходзячыся ў радах РСЧА я прайшоў школу снайпераў. Не мала знішчыў я «фашыстаў», «афіцэраў», «аэрапланаў» (макеты) на стралковых палігонах. Мая куля не ведала промаху, за што атрымаў ад Днепрапетроўскага абкома КП(б)У прэмію. Ваенным камандваннем занесен у гісторыю чацвертага артдывізіёна, як герой баявой падрыхтоўкі. Цяпер удзельнічаю у стралковай камандзе універсітэта.

Па першаму заклiку партыі і ўрада я гатоў заняць баявое палажэнне і меткім агнём буду знішчаць усякія «макеты», якія асмеляцца паяўляцца на граніцах нашай социялістычнай радзімы.

ШУЛЬМАН.
Выдатнік вучобы геафака.

ЗБЫЛОСЯ ТОЕ, АБ ЧЫМ І НЕ МАРЫУ

Годы цяпер не праходзяць, а пралятаюць. Мільгне ён з быстрынёй маланкі і няма. Не справіўся аглядзецца, а тут ужо і новы год. Здаецца зусім нядаўна, адзін дзесятак год назад, я працаваў яшчэ падросткам, «бронь», як нас тады называлі, на Магілеўскай станцыі ў вагонным цэху. А адзін-два гады перад гэтым бегаў абарваным хлапчуком па чыгуначных лініях.

Радасці не было граніц, калі я упершыню «сеу на свой хлеб». Працаваў з захапленнем, да ўсяго прыглядаўся і ўвесь час марыў стаць зусім самастойным чалавекам.

Як цяпер помню ні на адну мінуту не пакідала мяне думка: «хоць-бы хутчэй споўнілася 18 год. Стану качагарам..., а там... праз 6 месяцаў ужо змагу трымаць іспыты на памочніка машыніста. Папрацую добра, вывучу гэту магутную махіну і праз два з паловаю гады вытрымаю іспыты на машыніста. І потым... буду, як і мой бацька ездзіць..., сам паравозам кіраваць буду!..»

Так прадстаўлялася мне тады мае жыццё ў будучым. Аб большым я не мог і марыць.

Бацька мой, чыгуначны рабочы, расказваў мне, як яму цяжка было «выбіцца ў людзі».

— Нават вучыцца калісці думаў — расказваў ён мне — але, дзе там... І ён пералічвае безліч мытарстваў пераж ытых ім для дасягнення сваей мэты — вучыцца.

— То «не благанадзейны», то «мужыкоў не прымаем», то яшчэ што небудзь выдумаюць, так і не ўдалося мне папасці у школу,—так, амаль заусёды заканчваў бацька свой расказ аб жыцці і пасля гэтага станавіўся хмуры, злосны на свае мінулае.

Наслухаўшыся такіх расказаў бацькі я і не думаў, што я калі небудзь атрымаю вышэйшую асвету...

Далей падзеі пачалі развівацца з быстрынёй маланкі.

У 1925 годзе я ўступіў ў комсамол, хутка мяне накіроўваюць на піонерскую работу. У 1927-29 годзе вучыўся на агульнаадукацыйных курсах. Затым 2 гады — Чырвоная Армія, адкуль я вышаў камандзірам узвода. І прама з Чырвонай Арміі паступіў у Беларускі Дзяржаўны Універсітэт, на хімічны факультэт.

У 1933 годзе я скончыў Беларускі Дзяржаўны Універсітэт і паступіў у аспірантуру.

За тры гады вучобы ў аспірантуры я напісаў дзве самастойных, арыгінальных навукова-даследчых работы. Гэтыя работы ўжо надрукаваны.

У гэтым навучальным годзе я вяду самастойны курс па аналітычнай хіміі на біялагічным факультэце БДУ. Кірую практычнымі заняткамі студэнтаў хімфака, апрача гэтага кірую навукова-даследчым гуртком студэнтаў з 6 чалавек.

Апрача педагагічнай работы я цяпер працую вучоным сакратаром БДУ.

Не гледзячы на даволі значную нагрузку я не пакідаю і грамадскай работы ў комсамольскай арганізацыі. Чытаю многа навуковых кніг і мастацкай літаратуры, часта наведваю кіно і тэатр.

У 1937 годзе мяне чакае яшчэ адна вельмі важная падзея ў маім жыцці. У самым пачатку новага года я буду абараняць дысертацыю на ступень кандыдата хімічных навук. Дысертацыя ў мяне ўжо напісана і я буду імкнуцца абараніць яе на выдатна.

Не думаў я раней, што мне ўдасца атрымаць вышэйшую асвету, не кажучы ужо аб навуковай рабоце. Толькі дзякуючы Совецкай уладзе я змог стаць навуковым работнікам.

Надзвычайны VIII Усесаюзны З'езд Совету зацвердзіў Сталінскую Канстытуцыю. Гэта абавязвае працаваць нас яшчэ лепш на карысць нашай социялістычнай радзімы.

Мяне агортвае пачуццё ненавісці і агіды да «акадэмікаў невазвращэнцаў», аб якіх пісаў акадэмік Камароў. Я не магу сабе ўявіць, як гэта людзі могуць мяняць вольнае жыццё у краіне социялізма на капіталістычнае рабства. «Мяне гаспадар не адпускае» — заяуляюць гэтыя акадэмікі. Як гэта дзіка і агідна гучыць для слуху совецкага грамадзяніна.

Няма і не можа быць лепшых умоў для развіцця навукі чым у нашай социялістычнай краіне, дзе вялікі Сталін, як клапатлівы садоунік вырошчвае мільёны народных талентаў.

А. БУДКЕВІЧ,
навуковы работнік,
вучоны сакратар БДУ

Перад намі адкрыты ўсе дарогі

Першыя свае словы я хачу прысвяціць таму, любоўю да каго перапоўнены ўсе нашы сэрцы, любоў да каго трудна перадаць словамі — таварышу Сталіну. Я хачу сказаць дзякуй, тварцу новага жыцця нашаму дарагому Сталіну за шчаслівае, радаснае жыццё.

Сёння мне хочацца заявіць громка, ўсяму свету, аб сваёй гордасці. Я ганаруся тым, што жыву у краіне Советаў, у краіне, якой варожа прыгнечанне чалавека чалавекам, якой варожа ўніжэнне чалавечага дастоінства, дзе галоўнай заботай, з'яўляецца забота аб радасці і шчасці кожнага грамадзяніна нашай краіны.

Мне не прышлося быць сведкаю царскага свавольства. Я не перажыла пачуццё знаёмае маіму бацьку, ды і ўсім жыўшым раней, якія марылі вучыцца, але гэтыя мары заставаліся толькі марамі, таму, што перад такімі як ён дзверы вучэбных устаноў тады былі зачынены.

Я часта успамінаю расказы бацькі аб тым, як цяжка прышлося выбіцца яму на дарогу жыцця, дабіцца—кваліфікаванага рабочага, як ён кажа, «стаць чалавекам».

Калі я скончыла семігодку, мае бацькі спыталі: «кім ты хочаш быць?».

Я сказала—настаўніцай.

Так было і вырашана «сямейным советам», падаць дакументы ў педтэхнікум.

І так я стала студэнткай педтэхнікума.

Дасягненне сваёй мэты залежыць ад цябе, — сказау мне бацька.

І вось настаў доўгачаканы дзень. Я помню, як у мяне замерла сэрца ад радасці, калі я ў першы раз прышла у школу і перада мною сядзела 3 дзесяткі дзяцей, выхаванне якіх было даручана мне.

Працуючы ў школе, я рашыла вучыцца далей.

Праз 4 гады, мая мэта збылася. У мінулым годзе мяне залічылі студэнткай БДУ.

Звярнуўшыся з іспытаў, я сказала, што буду займацца у універсітэце.

— Вы, моладзь, шчаслівыя, — адказау бацька. Вы жывеце у добры час, перад вамі адкрыты усе дарогі, а раней дочцы рабочага аб універсітэце і думаць не было чаго.

І вось ужо другі год, як я не толькі думаю аб вышэйшай асвеце, а ўжо аўладаваю ведамі, для таго, каб быць карысным чалавекам нашай краіне.

У адказ на зацвярджэнне Сталінскай Канстытуцыі я абяцаю і ў 1937 г. здаць усе залікі на выдатна.

РАМАНЦОВА.
Выдатніца вучобы біяфака.

Радасць сваю я не магу перадаць

Бацька мой быў плотнік, а маці—прачка. Абодва яны працавалі з ранія да позняй ночы, ледзь нерабіваючыся на кавалак хлеба. Калі мне споунілася 10 год, то бацькі аддалі вучыцца у кравецкую майстэрню, дзе я прабыла да 15 год падмайстрам, а потым мне сталі даручаць самастойную работу.

У майстэрні было большасць палякаў і мы пыталіся вучыцца грамаце на польскай мове, але гэта рабілася намі у вялікай тайне ад паліцыі, іначай усім нам пагражаў арышт.

Гэтыя моманты свайго дзяцінства ўспамінаю і параўнаю з тым, у якіх умовах знаходзяцца мае дзеці: ім Совецкая дзяржава забяспечвае бясплатнае навучанне, іх будучае таксама забяспечана ў нашай шчаслівай краіне. Мае дзеці не будуць ведаць паднявольнай працы на пана-эксплаататара, яны растуць у акружэнні клапатлівай увагі нашай социялістычнай дзяржавы і стануць поўнапраўнымі грамадзянамі першай у свеце социялістычнай краіны рабочых і сялян.

Але не толькі за дзяцей сваіх я магу радавацца, мне самой толькі пролетарская рэволюцыя дала сапраўднае жыццё. Да рэволюцыі у мяне было цемнае, поўнае мукі існавання бяспраўнай жанчыны.

Пры совецкай уладзе я працую, адначасова і вучуся, чытаю кнігі і разумею тое, што раней для мяне было недаступным. З 1931 года я прымаю актыуны удзел у грамадскай рабоце, некалькі разоу абіралася членам мясцкома БДУ, а у 1934 г. мяне выбралі членам Гарадскога совета, дзе я удзельнічаю у работах секцый.

У якой краіне жанчына мае такія правы і магчымасці, якія маюць мільёны жанчын Совецкага Саюза. Нядаўна зацверджаная Надзвычайным VIII Усесаюзным З'ездам Совету Сталінская Канстытуцыя замацоўвае правы заваяваныя працоўнымі СССР.

І хочацца мне яшчэ раз сказаць, дзякуй наш родны любімы Сталін за радаснае, шчаслівае жыццё, якое ты даў нам.

СЕРАФІМОВІЧ,
Член горсовета, тэхпрацаўніца БДУ.

Выдатнікі вучобы БДУ: тт. СКАРАХОД, ПУЗЕВІЧ, КУР'ЯНАВА, ХАЙКІНА, КАМЯНЕЦКІ, КОШКІНА, ГАЛЕНКА.